ORĘDOWNIK URZĘDOWY
powiatu tczewskiego.

Nr. 19. Tczew, dnia 16 sierpnia 1928 r. Rok VIII.

Przedpłata: miesięcznie 2,— zł.	ORĘDOWNIK POWIATOWY wychodzi co czwartek.	Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 groszy za 1-łam wiersz milimetrowy.

Administracja: Wydział Powiatowy Tczew. Telefon nr. 40 i 60.

Treść:

240)

Rozporządzenie Ministrów:

Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych

z dnia 13 kwietnia 1928 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych o przechowywaniu i magazynowaniu olejów mineralnych przez zakłady przemysłowe.

Na podstawie art. 30 oraz art. 16 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. nr. 53, poz. 468) zarządza się co następuje:

§ 1. Do wykazu zakładów przemysłowych ustalonego w art. 16 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) dodaje się: średnie i wielkie składy olejów mineralnych.

Zarazem wprowadza się następujące przepisy o przechowywaniu i magazynowaniu olejów mineralnych przez zakłady przemysłowe:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 2. Niniejszym przepisom podlega przechowywanie i magazynowanie:

a) olejów mineralnych, których temperatura zapłonienia przy ciśnieniu atmosferycznem 760 mm. słupa rtęci nie przekracza 100°C, oraz

b) próżnych naczyń po olejach mineralnych.

Za oleje mineralne uważa się w rozumieniu niniejszych przepisów następujące artykuły:

1. Ropę naftową (olej skalny) w stanie surowym i jej przetwory destylacyjne (benzyna, nafta, lekkie oleje pędne i smarowe), gazolinę z gazu ziemnego, płynne węglowodory (benzol, olej solarowy, fotogen, oleje łupkowe) otrzymane z destylacji smoły, z węgla kamienego i brunatnego, z gazów destylacyjnych węgla, ze smoły łupkowej oraz płynne węglowodory syntetyczne.

2. Mieszaniny płynów wyliczonych w ustępie 1.

3. Płynne przy 15° C mieszaniny płynów wyliczonych w ustępach 1 i 2 ze stałemi w płynach tych rozpuszczalnemi produktami lub też ze zwykłemi albo też zgęszczonemi olejami (olej lniany, pokost), o ile zawartość olejów mineralnych wymienionych w ust. 1 w tych mieszaninach przewyższa 5 % ich wagi. Wyjątek stanowią takie mieszaniny płynów palnych, których temperatura zapłonienia leży powyżej 21° C, a które zawierają więcej niż 50 % ciał stałych w płynach tych rozpuszczalnych.

Oleje mineralne, podlegające niniejszym przepisom dzielą się na 3 klasy niebezpieczeństwa:

Do pierwszej klasy należą oleje mineralne, mające temperaturę zapłonienia poniżej 21° C.

Do drugiej klasy należą oleje mineralne, mające temperaturę zapłonienia w granicach pod 21° C do 50° C.

Do trzeciej klasy należą oleje mineralne, mające temperaturę zapłonienia w granicach powyżej 50° C do 100° C.

§ 3. Oznaczenie temperatury zapłonienia uskutecznia się przy olejach I i II klasy niebezpieczeństwa zapomocą aparatu Abel-Pensky, a przy olejach III klasy zapomocą aparatu Martens-Pensky.

§ 4. Osoby trudniące się magazynowaniem lub przechowywaniem olejów mineralnych obowiązane są do przedłożenia na żądanie władz dowodu stwierdzającego, do której klasy niebezpieczeństwa należą magazynowane lub sprzedawane przez nie oleje mineralne. Dowód taki stanowić może albo pisemna deklaracja wytwórcy względnie dostawcy albo też świadectwo temperatury zapłonienia wystawione przez upoważnionego do tego rzeczoznawcę. W razie nieprzedłożenia do-

wodu, odnośne oleje mineralne należy uważać jako przynależące do 1 klasy niebezpieczeństwa.

§ 5. Obliczenia ilości magazynowanych olejów mineralnych należy dokonywać dla wszystkich naczyń zupełnie czy też częściowo tylko napełnionych, według ich pełnej pojemności; wyjątki dla istniejących już zakładów dopuszczalne są za zezwoleniem władz II instancji.

Naczynia służące do przechowywania i magazynowania olejów mineralnych powinny być szczelne i zaopatrzone w uzbrojenie dyktowane względami technicznemi.

Naczynia służące jako opakowanie do transportu powinny być szczelnie zamknięte z wyjątkiem cystern kolejowych, których konstrukcja normowana jest przepisami kolejowemi.

Przechowywanie oraz magazynowanie olejów mineralnych I klasy w naczyniach z materjału palnego jest wzbronione.

Na naczyniach przeznaczonych tylko do przechowywania i magazynowania olejów mineralnych (nie zaś do ich transportu) powinien (z wyjątkiem beczek i naczyń używanych w wypadkach wyliczonych w § 9 niniejszych przepisów) znajdować się na łatwo widocznem miejscu trwały i czytelny napis, zawierający: handlową nazwę magazynowanego oleju, jego klasę niebezpieczeństwa, pojemność naczynia, a przy wielokomorowych naczyniach również i pojemność poszczególnych komór.

Przy zbiornikach podziemnych napis umieszczony być winien na tabliczkach w pobliżu zbiornika.

Na naczyniach przeznaczonych do przechowywania, magazynowania, sprzedawania, wydawania i transportu olejów mineralnych I klasy niebezpieczeństwa powinien znajdować się wyraźny, trwały i czytelny napis: „płyn łatwozapalny".

Opakowanie naczyń glinianych lub szklanych z olejami mineralnemi, powinno być zaopatrzone w wyraźny i trwały napis: „przenosić ostrożnie".

Wyżej wymienione przepisy o napisach na naczyniach odnoszą się do naczyń z olejami mineralnemi I klasy przeznaczonych na eksport zagranicę tylko wtedy, jeśli transport ma odbywać się koleją żelazną, okrętami handlowemi lub statkami powietrznemi a odnośne przepisy o przyjmowaniu ładunków wymagają takich napisów.

Hermetycznie zamkniętych naczyń nie wolno napełniać w zupełności lecz w ramach koniecznych ze względu na rozszerzalność produktu przy przeciętnej różnicy temperatury.

§ 6. Odmierzacze (dystrybutory) olejów mineralnych znajdujące się na podwórzach oraz miejscach ruchu publicznego, powinny poza czasem ich używania być trzymane pod zamknięciem. Należy zapobiegać wyciekaniu olejów mineralnych z takich instalacyj. Oleje mineralne, rozlane przy nalewaniu nie powinny odpływać do przewodów kanalizacyjnych, piwnic lub studni. Odmierzacze uliczne z urządzeniami do mierzenia i nalewania należy zabezpieczyć od uszkodzeń, możliwych wskutek ruchu ulicznego.

§ 7. Przy magazynowaniu używanych próżnych beczek z materjału niepalnego należy jaknajszczelniej pozatykać otwory szpuntowe. Próżne beczki z materjału palnego po olejach mineralnych II klasy niebezpieczeństwa można (o ile nie dopuszczono w tym względzie wyjątków), magazynować na terenie składowni w ilości nie większej od odpowiedzialności łącznej pojemności zbiorników w składowni.

W sprawie oddalenia składu beczek próżnych od granic składu i magazynowania zamkniętych beczek żelaznych w obrębie pasa ochronnego, decyduje władza właściwa dla zatwierdzenia urządzenia składowni.

Określenie dopuszczalnej ilości beczek próżnych, magazynowanych poza składowniami, należy do władzy przemysłowej.

§ 8. Używanie odkrytego światła lub ognia oraz palenie tytoniu jest we wszystkich składach olejów mineralnych I, II i III klasy niebezpieczeństwa wzbronione. Używanie światła odkrytego w lokalach dla sprzedaży drobnicowej jest dopuszczalne.

Rozdział I.

Przechowywanie olejów mineralnych.

§ 9. I. W lokalach mieszkalnych, publicznych i warsztatach.

1) Przechowywanie olejów mineralnych I i II klasy niebezpieczeństwa w klatkach schodowych oraz w bezpośrednio komunikujących się z niemi korytarzach i pomieszczeniach, jak również w niezamieszkałych poddaszach jest wzbronione.

2) W mieszkaniach oraz komunikujących się z niemi lecz nieoddzielonych od nich ścianą ogniotrwałą pomieszczeniach, w restauracjach i domach zajezdnych można przechowywać oleje mineralne:

A) I klasy niebezpieczeństwa w ilości do 5 litrów,

B) II klasy niebezpieczeństwa w ilości do 35 litrów.

3) W innych pomieszczeniach przeznaczonych do stałego przebywania w nich ludzi i regularnego ruchu publicznego wolno przechowywać oleje mineralne:

A) I klasy niebezpieczeństwa w ilości do 20 litrów,

B) II klasy niebezpieczeństwa w ilości do 70 litrów.

4) W warsztatach przemysłowych, znajdujących się w domach mieszkalnych i w ich poddaszach można przechowywać przy uwzględnieniu przepisów dla zakładów przemysłowych oleje mineralne:

A) I klasy niebezpieczeństwa w ilości do 30 litrów,

B) II klasy niebezpieczeństwa w ilości do 200 litrów,

przyczem powyższe ilości mogą być przekroczone za zgodą władz I instancji po zasięgnięciu opinji organów straży pożarnej.

II. W lokalach dla sprzedaży drobnicowej.

W oddzielnych pomieszczeniach nieprzeznaczonych do stałego przebywania w nich ludzi lub regularnego ruchu publicznego oraz w sklepach, o ile lokale te oddzielone są ogniotrwale od pomieszczeń wyliczonych w ustępach 1), 2) i 3) wolno magazynować oleje mineralne:

A) I klasy niebezpieczeństwa:

a) w szczelnie zamkniętych naczyniach szklanych o pojemności nie większej niż 1 litr przy sprzedaży bez otwierania naczyń w ilości do 20 litr.

b) w nieulegających rozbiciu naczyniach, o ile chodzi:

1) o sprzedaż o zalewaniu w ilości do 80 „
2) o samo magazynowanie bez sprzedaży lub sprzedaż naczyniami bez nalewania, w ilości do 200 „
B) II klasy niebezpieczeństwa:
a) w szklanych lub innych ulegających rozbiciu naczyniach w ilości do 300 „
b) w nieulegających rozbiciu naczyniach w ilości do 900 „
c) w naczyniach hermetycznych przy zastosowaniu systemu kranów, pomp, lub gazów neutralnych przy odmierzaniu i nalewaniu olejów w ilości do 3 000 „

Przy magazynowaniu olejów mineralnych II klasy niebezpieczeństwa w naczyniach hermetycznych w ilościach do 215 litrów odnośne pomieszczenia nie podlegają warunkowi ogniotrwałego oddzielenia.

Magazynowanie olejów mineralnych I i II klasy niebezpieczeństwa w ilościach większych niż dopuszczalne niniejszym —paragrafem może mieć miejsce przy zachowaniu warunków określonych w § 10.

Małe składy

§ 10. W małych składach można magazynować:

A) Oleje mineralne I klasy niebezpieczeństwa:
1) W nieulegających rozbiciu naczyniach:
a) na placach ogrodzonych niedostępnych dla ruchu osób postronnych w ilości do 1 000 litr.
b) w ogrodzonych pomieszczeniach na poziomie terenu pod i nad któremi niema pomieszczeń, przeznaczonych do przebywania w nich ludzi, w ilości do 2 000 „
2) w beczkach żelaznych lub w innych naczyniach hermetycznych.
a) w pomieszczeniach na poziomie terenu lub w specjalnie urządzonych piwnicach przy zastosowaniu systemu pomp lub gazu wzgl. płynu ochronnego do napełniania i wypróżniania naczyń w ilości do 1 200 „
b) na odgrodzonych i przynajmniej z 2 stron odsłoniętych (dla dojazdu wozów straży pożarnej dostępnych) miejscach lub w składach urządzonych pod gołem niebem i ze wszystkich stron odsłoniętych w ilości do 7 000 „
3) W podziemnych lub ze wszystkich stron przynajmniej 1-metrową warstwą ziemi przykrytych zbiornikach:
a) na placach niezabudowanych lub zabudowanych dla celów przemysłowych w ilości do 2 000 „
b) na placach niezabudowanych lub wyłącznie garażowych w ilości do 6 000 „
c) na ulicach i placach publicznych (stacje benzynowe):
1) z pasem ochronnym 10 m. w ilości do 2 500 „
2) z pasem ochronnym 15 m. w ilości do 5 000 „

Zamiast stacyj benzynowych oznaczonych w punkcie 1 mogą być ustawione ruchome odmierzacze z beczkami o pojemności do 200 litrów.

B) Oleje mineralne II klasy:
1) W nieulegających rozbiciu naczyniach, na placach niedostępnych dla ruchu osób postronnych oraz w oddzielnie stojących pomieszczeniach składowych:
a) bez pasa ochronnego, w ilości do 30 000 litr.
b) z pasem ochronnym szerokości 15 m. do 50 000 litr.
2) W beczkach żelaznych i innych naczyniach hermetycznych, w pomieszczeniach na poziomie terenu i w specjalnie urządzonych piwnicach oraz w nadziemnych zbiornikach żelaznych w ilości do 30 000 „

Małe składy mogą być urządzane wszędzie z wyjątkiem gęsto zaludnionych dzielnic osiedli, o ile przepisy budowlane nie stanowią inaczej, z wyjątkiem składów wymienionych w A 3) niniejszego paragrafu, które mogą być urządzane wszędzie.

Urządzenie małych składów zatwierdza władza przemysłowa I instancji.

Do podania o zatwierdzenie urządzenia należy dołączyć w 3 egzemplarzach opis i plan sytuacyjny składu w skali 1:1000, plan orjentacyjny w skali 1:5000 uwidaczniający zabudowanie terenu w promieniu 20 m. dokoła składu (mury, drzwi i okna budynków, wychodzące do składu). W opisie składu należy podać rodzaj, ilość i rozmieszczenie poszczególnych partyj magazynowych olejów, ewentualnie i sposób przechowywania próżnych beczek.

Średnie składy.

§ 11. W średnich składach można magazynować:

A) Oleje mineralne I klasy:
1) W beczkach żelaznych lub innych naczyniach hermetycznych:
a) w specjalnych składowniach bez pasa ochronnego lub też w składach na poziomie terenu pod i nad któremi niema pomieszczeń, przeznaczonych do przebywania w nich ludzi w ilości do 10 000 litr.
b) w specjalnych składowniach z pasem ochronnym szerokości 20 m. w ilości do 25 000 „
2) W zbiornikach nadziemnych:
a) w specjalnych składowniach bez pasa ochronnego i w składach określonych w punkcie 1 a) w ilościach do 50 000 „
b) w specjalnych składowniach z pasem ochronnym szerokości 20 m. w ilości do 100 000 „
3. W zbiornikach podziemnych bez pasów ochronnych w ilości do 200 000 „

B) Oleje mineralne II klasy:
1) W zbiornikach nadziemnych, w specjalnych składowniach z pasem ochronnym szer. 20 m. w ilościach do 500 000 „
2) W zbiornikach podziemnych bez pasów ochronnych w ilości do 1 000 000 „

Średnie składy mogą być urządzane tylko na krańcach osiedli.

Urządzenie średnich składów zatwierdza władza przemysłowa I instancji.

W sprawie podania o zatwierdzenie urządzenia obowiązuje odnośny ustęp § 10 niniejszych przepisów, z tą różnicą, że plan orjentacyjny ma uwidaczniać zabudowania terenu w promieniu 50 m. dokoła składu. W opisie składu należy podać rodzaj, ilości i rozmieszczenie olejów mineralnych pomiędzy poszczególne zbiorniki, urządzenie i położenie zbiorników w odniesieniu jednych do drugich oraz do linij granicznych składu, przeznaczenie i położenie budynków, znajdujących się na terenie składowni (np. rozlewnie), miejsca wyznaczone na tymczasowe składy beczek i cystern, maksymalne ilości olejów, które w danym razie trzeba będzie tymczasowo magazynować, oraz miejsce składowe beczek próżnych.

Wielkie składy.

§ 12. W wielkich składach można magazynować oleje mineralne I i II klasy w ilościach większych od podanych w § 11 niniejszych przepisów, tylko w specjalnych składowniach z pasem ochronnym lub w zbiornikach podziemnych, przyczem szerokości pasów ochronnych podanych w § 11, ulegają zwiększeniu z 20 m. na 30 m.

Wielkie składy mogą być urządzane z reguły tylko poza granicami osiedli.

Urządzenie wielkich składów zatwierdza władza przemysłowa II instancji.

W sprawie podań o zatwierdzenie urządzenia obowiązuje odnośny ustęp § 11 niniejszych przepisów.

Oleje mineralne III klasy niebezpieczeństwa.

§ 13. Przechowywanie i magazynowanie olejów mineralnych III klasy niebezpieczeństwa podlega jedynie warunkom wymienionym w § 8 oraz w części IV załącznika do niniejszego rozporządzenia.

Magazynowanie w ilości powyżej 15 000 litr. wymaga zatwierdzenia projektu urządzenia przez władzę przemysłową I instancji.

Rozdział III.

Wspólne magazynowanie olejów mineralnych różnych klas niebezpieczeństwa ze sobą i z innemi łatwozapalnemi płynami.

§ 14. 1) Przy wspólnem magazynowaniu olejów mineralnych I klasy niebezpieczeństwa z olejami klasy II i III lub też z innemi łatwozapalnemi płynami o temperaturze zapłonienia poniżej + 21°C jak np. spirytus, spirytus drzewny (metanol, alkohol metylowy), aceton, eter siarczany (eter etylowy) i lakiery spirytusowe (politury) w jednem pomieszczeniu lub też w kilku nieoddzielonych od siebie w sposób ogniotrwały pomieszczeniach, przerachowuje się magazynowane płyny na oleje mineralne I klasy niebezpieczeństwa, przyczem 3 litr. olejów mineralnych II klasy względnie 200 litr. olejów mineralnych III klasy przyjmuje się, jako równoznaczne 1 litr. olejów mineralnych I klasy.

Przy wspólnem magazynowaniu olejów mineralnych II klasy z olejami mineralnemi III klasy przerachowuje się magazynowane płyny na oleje mineralne II klasy, przyczem 100 litr. olejów mineralnych III klasy przyjmuje się jako równoznaczne z 1 litr. olejów mineralnych II klasy. Inne wspólnie magazynowane łatwozapalne płyny uważać należy za przynależne do I klasy niebezpieczeństwa.

2) Wspólne magazynowanie olejów mineralnych z innemi palnemi płynami o temperaturze zapłonienia od + 21°C do + 100°C dozwolone jest przy przerachowaniu ich na oleje mineralne II klasy.

3) Magazynowanie olejów mineralnych tej samej lub różnych klas niebezpieczeństwa z innemi palnemi płynami, na jednym placu, lecz w oddzielnych pomieszczeniach składowych wymaga tylko wtedy zatwierdzenia urządzenia ze strony władzy II instancji, jeśli ogólna ilość magazynowanych płynów jest co najmniej 2 razy większa od sumy ilości dopuszczalnych dla poszczególnych klas niebezpieczeństwa dla średnich składów w myśl § 11 niniejszych przepisów.

Instytucje i zakłady nie podlegające niniejszym przepisom.

§ 15. 1) Niniejszym przepisom nie podlega przechowywanie i magazynowanie olejów mineralnych, wyliczonych w § 2:

a) w zakładach, podlegających nadzorowi władz górniczych oraz w zakładach znajdujących się na terenach kopalń naftowych,

b) w zakładach pozostających pod zarządem władz wojskowych lub morskich oraz w zakładach prywatnych, działających na terenach, podlegających zarządowi tych władz oraz w zakładach prywatnych pozostających pod szczególnym, wyraźnie określonym nadzorem wspomnianych władz, w laboratorjach i stacjach doświadczalnych, w których pod fachowem kierownictwem odbywają się doświadczenia i analizy olejów mineralnych,

c) w urzędach celnych,

d) w zakładach, należących do państwowych lub innych do użytku publicznego przeznaczonych i nadzorowi Państwa podlegających kolei żelaznych,

e) w garażach samochodowych policji państwowej,

f) w czasie transportowania ich okrętami i statkami, kolejami, samolotami i pocztą.

2) Zakłady przemysłowe przeznaczone do wyrobu, przeróbki i zastosowania olejów mineralnych do celów produkcji oraz zakłady magazynowo-tłoczniowe, wymagające w myśl rozporządzenia o prawie przemysłowem zatwierdzenia projektu urządzenia, podlegają niniejszym przepisom tylko wtedy, jeśli to wyraźnie zostało zastrzeżone w odnośnem zatwierdzeniu.

Wszystkie zakłady przemysłowe, niewyliczone w ustępie 1) i 2) niniejszego paragrafu, w których przechowuje się lub magazynuje oleje mineralne celem przeróbki lub zastosowania do celów produkcji podlegają niniejszym przepisom.

W okręgach nadmorskich potrzebną jest do uzyskania zatwierdzenia zgoda odnośnego Urzędu Marynarki Handlowej.

Zastosowanie przepisów do składów już istniejących.

§ 16. 1) W lokalach do sprzedaży drobnicowej istniejących w chwili wejścia w życie niniejszych przepisów, można przechowywać lub magazyno-

wać oleje mineralne w ilościach dopuszczalnych w myśl dotychczas obowiązujących przepisów względnie § 9 niniejszych przepisów, pod warunkiem, że najpóźniej w przeciągu 2 lat od wejścia w życie niniejszych przepisów, urządzenia odnośnych lokali zostaną uzupełnione według norm wymaganych niniejszemi przepisami.

2) Dalsze prowadzenie składów, posiadających dawne pozwolenia nie wymaga zatwierdzenia urządzenia, jeśli ilości magazynowanych lub przechowywanych olejów nie przekraczają ilości dopuszczalnych na mocy dawnego pozwolenia, przyczem co do zmian w urządzeniach tych składów według norm wymaganych niniejszemi przepisami, obowiązuje następująca zasada:

a) małe składy obowiązane są uzupełnić urządzenie swe do norm, wymaganych niniejszemi przepisami najpóźniej do 3 lat od chwili wejścia w życie niniejszych przepisów,

b) średnie i wielkie składy obowiązane są do dokonania tylko takich zmian w urządzeniach, które w myśl niniejszych przepisów byłyby konieczne do usunięcia poważnych, życiu lub zdrowiu ludzkiemu lub też bezpieczeństwu publicznemu, zagrażających wadliwości lub które dałyby się wykonać bez nieproporcjonalnego nakładu kosztów i pracy.

3) Właściciele składów już istniejących, mający zamiar powiększyć ilości magazynowanych przez nich olejów mineralnych do ilości dopuszczalnych niniejszemi przepisami lub też zamierzający dokonać gruntownej przebudowy składów, obowiązani są do uzyskania zatwierdzenia urządzenia, przyczem zatwierdzenie to uzależnia się od uprzedniego dokonania zmian wymaganych niniejszemi przepisami.

4) Składy mieszanin, podpadających pod § 2 niniejszych przepisów, istniejące w chwili wydania tych ostatnich, nie są obowiązane do stosowania się do przepisów o pasach ochronnych. W sprawie dokonania zmian w urządzeniu według norm wymaganych niniejszemi przepisami należy stosować zasadę, obowiązującą średnie i wielkie składy w myśl ustępu 2) niniejszego paragrafu.

Wyjątki od zastosowania niniejszych przepisów.

§ 17. Wyjątki od niniejszych przepisów mogą być przyznawane przez władze II instancji zwłaszcza w tych wypadkach, gdy chodzi o magazynowanie olejów mineralnych, które przy 10°C są cięższe od wody albo też ich magazynowanie odbywa się według systemu, którego zasada i forma wykonania dają gwarancję trwałego bezpieczeństwa, a kierownictwo składu spoczywa w pewnych fachowych rękach.

W odniesieniu do pasów ochronnych dla zbiorników nadziemnych wyjątki te mogą być przyznane zwłaszcza wtedy, jeśli zbiorniki zaopatrzone są w automatycznie i skutecznie działające urządzenia przeciwpożarowe, uznane przez władzę przemysłową.

Przepis końcowy.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni od dnia ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc obowiązującą wszystkie inne, poprzednio w tym przedmiocie wydane przepisy z wyjątkiem przepisów o ochronie pracy.

Minister Przemysłu i Handlu: **E. Kwiatkowski**
Minister Pracy i Opieki Społecznej: **Dr. Jurkiewicz**
Minister Spraw Wewnętrz.: **Sławoj Składkowski**
Minister Robót Publicznych: **Moraczewski**

St. II. 8844-28. **Starosta**
w z. BAŁA referendarz.

---

241)

P. T.

Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu, — łącznie z Centralnem Towarzystwem Rolniczem w Warszawie i Towarzystwem Popierania Wikliniarstwa w Polsce, — urządza w Toruniu podczas Wystawy Ogrodniczo-Przemysłowej

kurs wikliniarstwa,

który trwać będzie od 4-go do 8-go września b. r.

Kurs ten zorganizowany zostanie dla wikliniarzy, jakoteż dla osób interesujących się stroną naukową wikliniarstwa, a które pośrednio lub bezpośrednio będą mogły przyczynić się do podniesienia tej gałęzi produkcji krajowej.

Wykłady będą ściśle fachowe z wyraźnie wytkniętym celem, ażeby słuchaczów zaznajomić, bądź to z postępami nauki wikliniarstwa w ścisłem znaczeniu, bądź też z postępami nauk pomocniczych jak ustaleniem piasków, umocnianiem brzegów rzek i potoków, i t. p.

Uczestnicy ponoszą część kosztów urządzenia kursu a mianowicie: opłacają za cały kurs, noclegi i koszta związane z wycieczkami, po 10 zł od osoby.

Po ukończonym kursie wydane zostaną uczestnikom powrotne karty kolejowe z 66% zniżką.

Dla uczestników kursu, przygotowane będą łóżka (bez pościeli) w schronisku Towarzystwa Miłośników miasta Torunia.

Donosząc o powyższem prosimy o możliwie rychłe podanie nazwisk kandydatów pragnących wziąć udział w kursie, zaznaczając równocześnie, że opłata w kwocie 10 zł uiszczoną zostanie przy osobistem zgłoszeniu się uczestnika w Toruniu w dniu 3-go września b. r. oraz, że kandydat pragnie skorzystać z noclegu przygotowanego w schronisku.

Zgłoszenia prosimy nadsyłać do Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu, Sienkiewicza 40, do dnia 25-go sierpnia b. r.

Zjazd słuchaczy na miejscu w Toruniu dnia 3-go września b. r. Zapisy przybyłych na kurs przyjmuje w dniu 3-go września b. r. Wydział Leśnictwa Pomorskiej Izby Rolniczej, Toruń Rybaki 49 II p. (przystanek tramwajowy przy ul. Konopnickiej).

Pomorska Izba Rolnicza

Toruń, dnia 20 lipca 1928 r.

Ogłasza się.

Tczew, dnia 7 sierpnia 1928 r.

Wp. II. 7957-28. **Starosta**
w. z. Bała referendarz

---

242)

Rozporządzenie

Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 7 lutego 1928 r.

o zmianie niektórych kwot pieniężnych ordynacji dla roziemców, obowiązującej na obszarze województw: Poznańskiego i Pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa Śląskiego.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Pre-

zydenta Rzeczypospolitej do wyładowania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. nr. 78 poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Ordynacja dla rozjemców z dnia 29-go marca 1870 r. (Zb. u. pr. str. 321), która obowiązuje na obszarze województw: Poznańskiego i Pomorskiego w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 21 stycznia 1921 r. (Dz. U. R. P. nr. 13 poz. 75) i rozporządzeniem Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 30 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. nr. 71, poz. 485), a w górnośląskiej części województwa Śląskiego w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 1922 r. (Dz. U. R. P. nr 110, poz. 1011), — zmieniona następnie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 32 poz. 322), ulega następującym zmianom:

a) Ust. 2 § 22 otrzymuje brzmienie:
„Jeżeli takiego doniesienia nie zrobiono, rozjemca może na stronę nie stającą w terminie nałożyć grzywnę od 1 do 5 złotych".

b) W § 43 zdaniu drugiem kwoty 0,25 złotego i 0,10 złotego zastępuje się kwotami: 3 złote i 1 złoty.

Art. 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki**
Prezes Rady Ministrów i Min. Sp. Wojskowych: **J. Piłsudski**
Minister: **K. Bartel**
Minister Spraw Wewnętrzn.: **Sławoj Składkowski**
Minister Spraw Zagranicznych: **August Zaleski**
Minister Skarbu: **G. Czechowicz**
Minister Sprawiedliwości: **A. Meysztowicz**
Minister Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego: **Dr. Dobrucki**
Minister Rolnictwa: **K. Niezabytowski**
Minister Przemysłu i Handlu: E. Kwiatkowski
Minister Komunikacji: **Romocki**
Minister Robót Publicznych: **Moraczewski**
Minister Pracy i Opieki Społecznej: **Dr. Jurkiewicz**
Minister Reform Rolnych: **Witold Staniewicz**
Minister Poczt i Telegrafów: **Bogusław Miedziński**

Powyższe ogłaszam z tem, że pp. rozjemcy winni odpowiednio uzupełnić posiadane egzemplarze ordynacji rozjemczej i w przyszłości ściśle stosować zmienione stawki jak wyżej.

Tczew, dnia 8 sierpnia 1928 r.

Wp. II. 5364-28 **Starosta**
w. z. **Bała, referendarz**

---

243)

Kurs

dla pielęgniarek społecznych

Urząd Wojewódzki w Poznaniu otwiera w październiku 1928 roku 6-miesięczny kurs dla wyszkolenia pielęgniarek (higjenistek) społecznych.

Wybijający się obecnie na pierwszy plan akcji społecznej, moment zabezpieczenia ludności przed chorobami powoduje organizowanie liczniejszych placówek opieki społecznej, jak stacyj sanitarnych, poradni przeciwgruźliczych, przeciwjaglicznych i wenerycznych, poradni i stacyj opieki nad matką i dzieckiem, żłóbków itp.

W związku z tem daje się zauważyć brak odpowiednio wyszkolonego personelu, któryby obejmował stanowiska w tych instytucjach.

Kurs obejmować będzie w szerokim zakresie teorję i praktykę w dziedzinie wyżej wymienionych zadań.

Ukończenie kursu z wynikiem dodatnim umożliwi absolwentkom objęcie stanowiska na wymienionych wyżej placówkach.

Do udziału w kursie mogą się zgłosić kandydatki w wieku 22—35 lat z wykształceniem 6 klas gimnazjalnych, liceum, szkoły wydziałowej lub równorzędnem innem.

Wyjątkowo dopuszczone mogą być osoby o niższem wykształceniu, conajmniej jednak z ukończoną 7-klasową szkołą powszechną, które wykazać się mogą przynajmniej trzyletnią praktyką pielęgniarską (siostry szpitalne, siostry gminne).

Kandydatki na kurs podlegają egzaminowi wstępnemu.

Do podania należy dołączyć:

1. własnoręcznie napisany życiorys,
2. odpis metryki,
3. świadectwo zdrowia urzędowego lekarza,
4. świadectwa z dotychczasowej pracy,
5. odpis świadectw szkolnych,
6. świadectwo moralności.

Wpisowe na cały kurs wynosi 150 złotych.
Zgłoszenia przyjmuje do 25 września r. b.

Urząd Wojewódzki
Wydział Pracy i Opieki Społ., w Poznaniu.
Starosta
w z. **Bała, referendarz**

---

244)

Obwieszczenie

Niniejszem zawiadamiam, że Komisja dla rejestracji samochodów i egzaminowania kandydatów na kierowców będzie urzędowała w Toruniu
w sierpniu 16 i 26,
we wrześniu 5, 12, 19 i 26.

Komisja w innych miastach będzie urzędowała w miarę odpowiedniej ilości zgłoszeń interesowanych.

Tczew, dnia 13 sierpnia 1928 r.

III. 9456-28. **Starosta**
w z. **Bała, referendarz**

Nakładem i czcionkami Drukarni i Księgarni Tow. z ogr. por. w Tczewie.
Odpowiedzialny redaktor Alojzy Fabian naczelny sekretarz Wydz. Pow. w Tczewie.